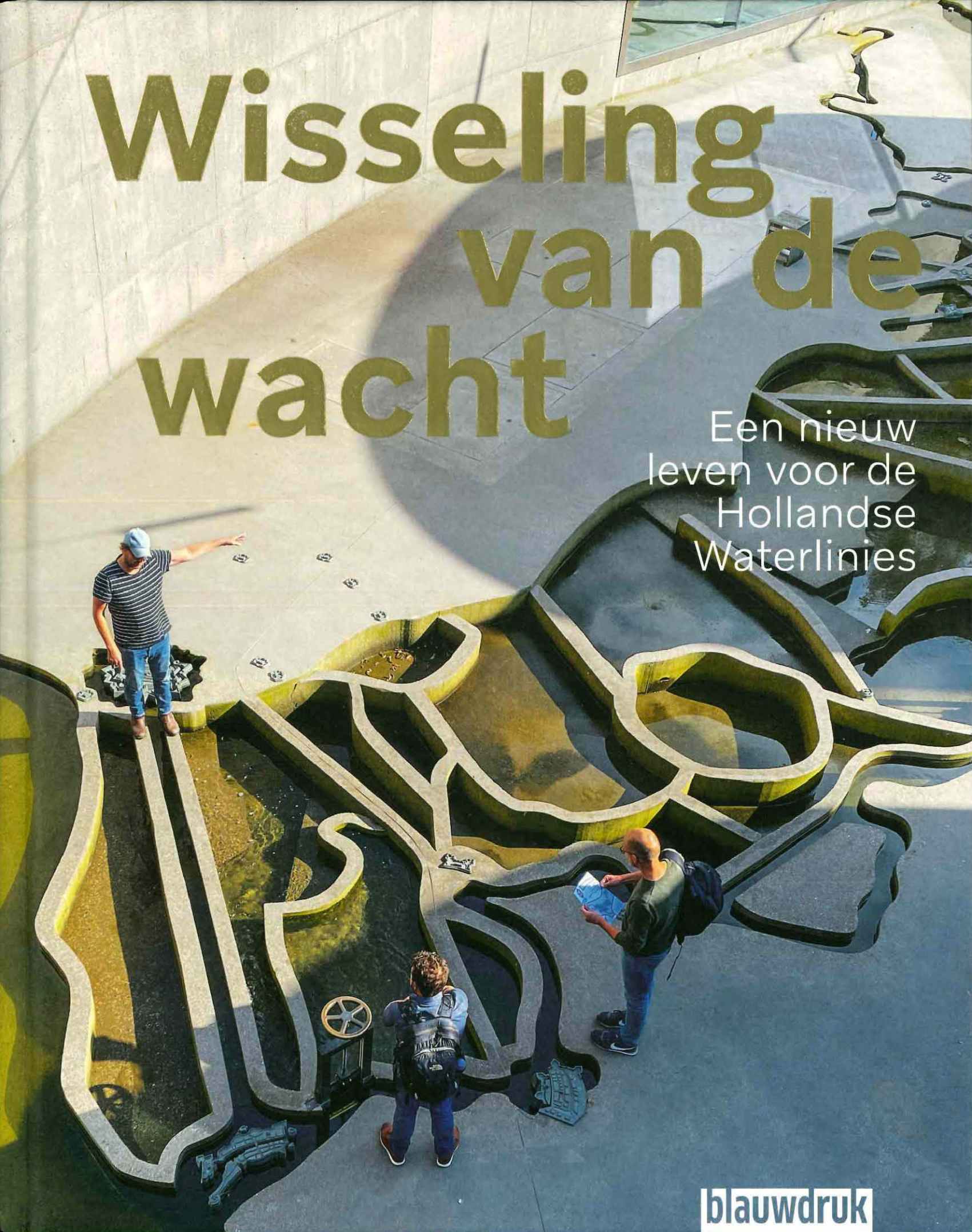
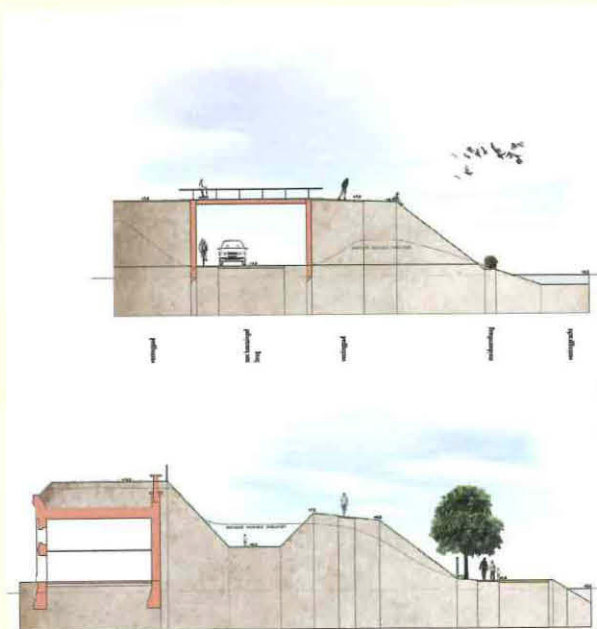

Wisseling van de wacht

Een nieuw
leven voor de
Hollandse
Waterlinies

Muiden zet sinds 2014 in op een verbetering van de toch al bijzondere ruimtelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Het vestingstadje is gezegend met een relatief gave omwalling van de binnenstad en de bastions hebben veelal een direct uitzicht op het buitengebied. MTD Landschapsarchitecten is verantwoordelijk voor de plannen. Zo werd onder andere een stedenbouwkundig plan gemaakt voor het noordwestelijke deel bij het Batterijfort. In het vestingstadje zelf is gekozen voor herstel van het profiel en een verhoging van delen van de vestingwallen waardoor het verschil tussen bastions en de tussenliggende courtines is vergroot. Om de na-

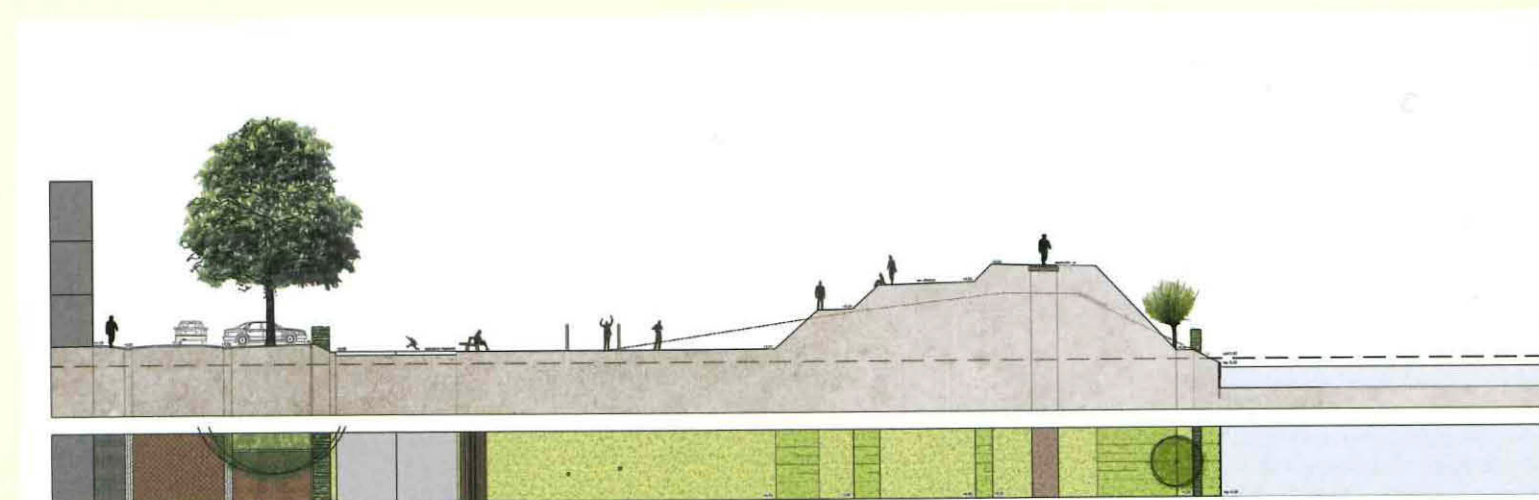
tuurwaarde te verbeteren is ook de beplanting aan de voet van de wallen verrijkt. De situatie van 1877 was maatgevend. Zo is een sterk vernieuwd, samenhangend vestingpark ontstaan met een belevingsroute van de grote parkeerplaats in het zuiden – buiten de omwalling – via Fort H en Fort C naar het Muider slot. Grote delen van deze oostzijde zijn inmiddels aangepakt waarbij gebruik is gemaakt van hedendaagse materialen, zoals cortenstalen trappen. Voor de directe omgeving van het slot is een speciale aanpak voorgesteld. En door afgravingen aan de zuidzijde zal het aldaar gelegen Fort H weer omgeven zijn door water.

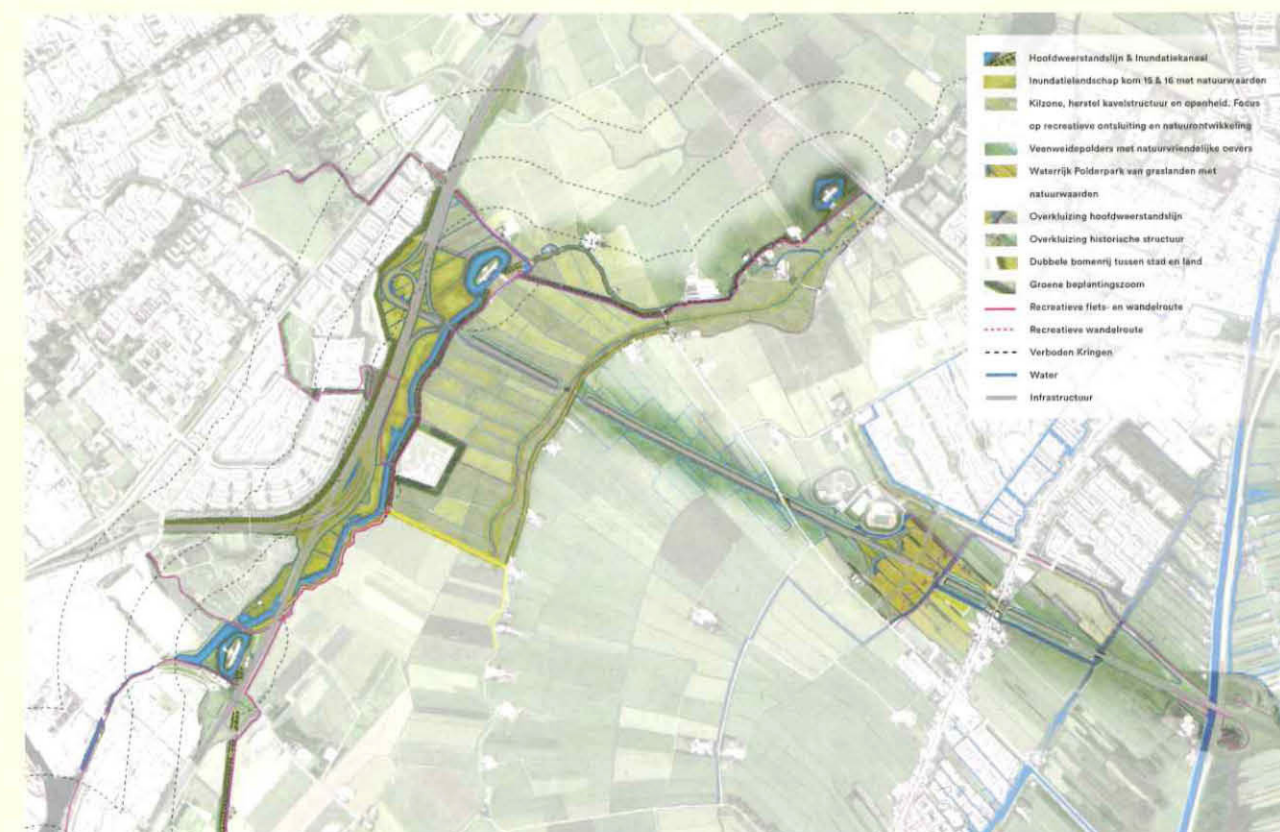
HNS Landschapsarchitecten ontwierp voor het tracé van de Geniedijk in de Haarlemmermeerpolder een park dat de lange monumentale lijn van de dijk bevestigt. Het scherp gesneden dwarsprofiel van de dijk is hersteld en rijen iepen accentueren de doorgaande lijn. De gedekte binnenzijde krijgt bomenweiden terwijl de buitenzijde open wordt gehouden.

In het landschapsplan voor de nieuwe aansluiting van de A8 op de A9 even ten westen van Fort bij Veldhuis worden voorstellen gedaan om de Stelling van Amsterdam beter beleefbaar te maken. Een deel van de verdwenen liniewal wordt hersteld en van beplanting voorzien, waardoor deze zich weer als hoofdweerstandslinje in het gebied zal presenteren. Om de openheid van de schootsvelden terug te

krijgen, wordt voorgesteld om twee verzorgingsplaatsen en een golfbaan te verwijderen. Ook is herstel van het watersysteem voorzien, waardoor de oude inundatiegebieden weer onder water gezet kunnen worden. Het plan is gemaakt door Antea, KuiperCompagnons, BoschSlabbers, VenhoevenCS, Kooiman en bunkerQ.

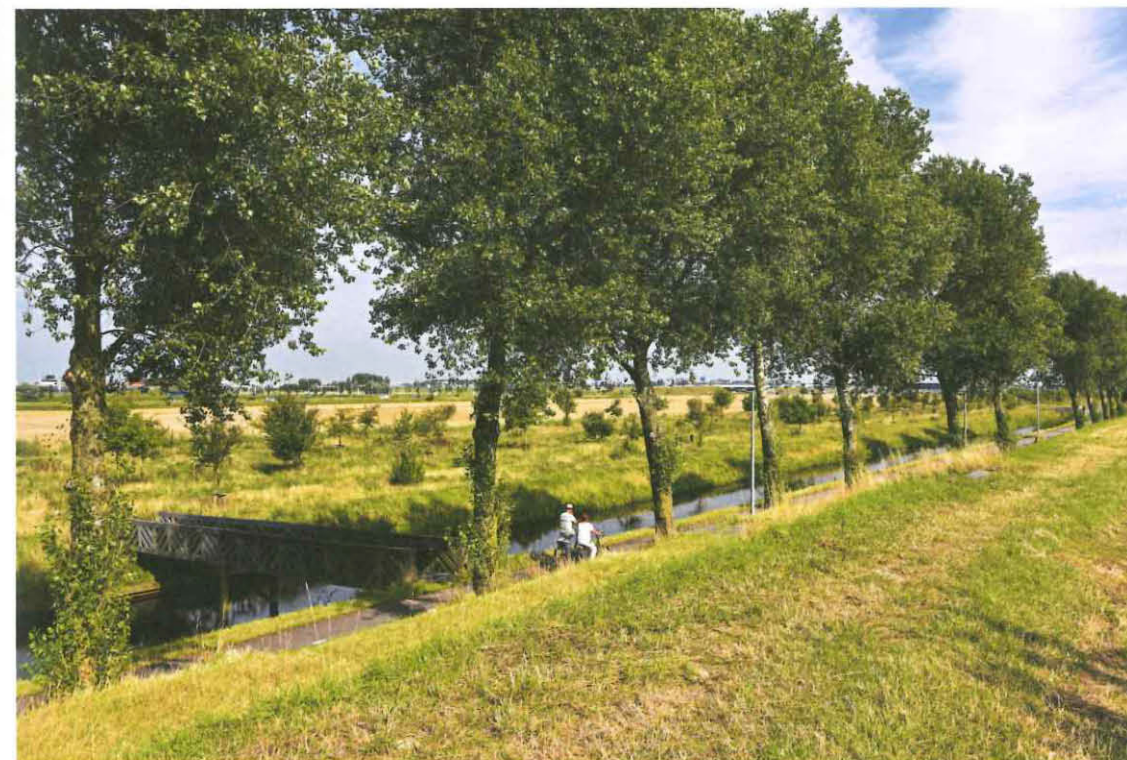
Doorsnede van het zuidwestelijke bastion.

GENIEDIJK

Monumentaal is het woord voor de Geniedijk die als een lange streep door de Haarlemmermeer trekt. Het fietspad over de dijk zorgt voor recreatief gebruik. Langs een deel van de dijk is het zogeheten Geniepark in aanleg, met boomweides aan de binnenzijde. Via een nieuwe fietsbrug steek je de A4 over.

BRUG IN DE GENIEDIJK

De cortenstalen fietsbrug over de A4 is bewust niet in het verlengde van de dijk aangelegd. Als eigentijdse toevoeging vroeg het ontwerp om een eigentijds materiaal en een ligging uit de as van de dijk. Dagelijks gaan tienduizenden automobilisten onder de opvallend vormgegeven brug door.

Aan de oostzijde van de Vesting Muiden kijkt Fort C uit over het acces van de Muidertrekvaart. De vestingwerken en de openbare ruimte zijn recent gereconstrueerd. Fort C is in gebruik als bezoekerscentrum en bedrijfsruimte. In de jaren zeventig is de wijk Mariahoeve (rechts) gebouwd in het inundatiegebied.

39 / Vesting Weesp en Fort aan de Ossenmarkt

Ossenmarkt 44, 1381 LX Weesp

Onderdeel Oude Hollandse Waterlinie, Nieuwe Hollandse Waterlinie en Stelling van Amsterdam
Ligging Aan de Vecht. Het fort, de Ossenmarkt en de bastions Bakerschans en Nieuwe Achtkant vormen een eiland in de rivier, aan de oostzijde van de vesting
Verdedigingsfunctie Fort aan de Ossenmarkt diende ter verdediging van beide Vechtoevers, de sluizen, de spoorweg Amsterdam-Amersfoort en de brug over de Vecht
Aanleg 1507 (herbouw vesting met forteiland), 1672 (buitengracht, Ossenmarktterrein), 1861 (torenfort). Later werd aan de westkant een dekkingswal aangebracht en is de gracht gedempt
Huidige functie Museaal, bedrijfs- en verenigingsruimtes
Bijzonderheden Het torenfort

verloor al snel zijn functie en werd ingezet als kazerne. De vesting is beschermd stadsgezicht. De vier bastions en aarden wallen zijn grotendeels intact. Er is een hele straat met kringenwetwoningen bewaard gebleven
Eigendom Gemeente Weesp
Toegang Het fort is toegankelijk voor leden en bezoekers van de instellingen en bedrijven. De vier bastions zijn vrij toegankelijk

In 1983-1985 werd de dekkingswal van het torenfort afgegraven en is de gracht met brug hersteld. Het fort is gerestaureerd en biedt onderdak aan een muziekschool en diverse verenigingen en bedrijven. De houten artillerieloods uit 1877 is in gebruik als expositieruimte. In het nabijgelegen bastion Nieuwe Achtkant is aan de rivier een hedendaags betonnen uitzichtpunt gemaakt door architectenbureau DLA+.

Fort aan de Ossenmarkt in Weesp.

40 / Aquaduct A1 en Vechthoeve

In 2016 is bij de verbreding van de A1 ook het tracé bij vestingstad Muiden verlegd. De weg werd in zuidelijke richting verplaatst. Met behulp van een aquaduct kon de weg onder de Vecht door worden geleid. De landschappelijke samenhang in het gebied onder Muiden is daardoor aanzienlijk versterkt. De ingreep betekende ook dat de Vechthoeve moest worden verplaatst. Het houten huis uit 1899 – ook wel Pipi Langkoushuis genoemd – is een van de bijzondere kringenwetgebouwen. Het is twintig kilometer naar het zuiden verplaatst en staat nu even ten zuidoosten van Fort Nigtevecht te midden van batterijen en groepschuilplaatsen. De Vechthoeve moet een zorglandgoed worden en in een aanbouw komt een restaurant.

In het Bastion aan de oostzijde van Weesp is een coupure gemaakt.

41 / Vesting Muiden

Weesperstraat 10, 1398 XX Muiden

Onderdeel Oude Hollandse Waterlinie, Nieuwe Hollandse Waterlinie, Stelling van Amsterdam
Ligging Aan de voormalige Zuiderzee, bij de monding van de Vecht
Verdedigingsfunctie Met het Fort-eiland Pampus en Kustbatterij bij Diemerdam vormde de vesting Muiden de steunpunten van de hoofdverdedigingslijn van het 'vak Muiderberg'
Aanleg 1577 (omwalling), 1677 (verbetering vestingwerken), 1874 (start aanleg forten), 2020 (herinrichting omwalling)
Huidige functie Haven, horeca, winkels, bedrijven
Bijzonderheden De vesting verkeert in goede staat en is een beschermd stadsgezicht

In 2012 zijn de vestingwallen in Muiden ontdaan van begroeiing, is het weidse polderuitzicht hersteld en zijn wandelpaden aangelegd. Sinds 2020 is een renovatieplan in uitvoering, naar een landschapsplan van MTD Landschapsarchitecten. De gehele oostzijde met negen bastions is inmiddels aangepakt, waarbij de profielen zijn hersteld en het contrast tussen de bastions en de tussenliggende delen is vergroot. De wallen worden opgehoogd tot de oorspronkelijke hoogte van de Stelling van Amsterdam, variërend van vier tot zeven meter. Op sommige plekken is de historische beplanting van knotwilg en meidoorn teruggebracht. Het pad van de parkeerplaats aan de zuidoostzijde tot aan het Muider slot voert langs alle bijzondere vestingelementen. Er is een app ontwikkeld die route-informatie verstrekt over de geschiedenis, de bouw van de vesting en de natuurwaarden.

De heringerichte situatie bij Bastion IX aan de zuidoostzijde van Muiden.

De gehele oostzijde van Muiden is door MTD Landschapsarchitecten heringericht waarbij de oorspronkelijke profilering leidend was. Details laten een eigentijdse aanpak zien.

42 / Gebouw H

Herengracht 118, 1398 AE Muiden

Onderdeel Nieuwe Hollandse Waterlinie en Stelling van Amsterdam
Ligging Aan de Vecht, op een zuidelijk punt van de vestingwallen van Muiden
Verdedigingsfunctie Opslag van geschut en munitie
Aanleg 1873-1877 (grondgedekt, bomvrije remise)
Huidige functie Restaurant en jachthaven
Bijzonderheden Een kleine aangeaarde remise voor geschut. Gebouw H wordt ook wel Fort H genoemd
Eigendom Gemeente Gooise Meren
Toegang Dagelijks geopend
www.forth.nl

Fort H (Gebouw H) is in gebruik als restaurant. Buiten is een jachthaven.